Ч. 74. (9.634) Львів, второк 2 цвітня (18. марта ст ст.) 1918. Рік XXXIX.

ДІЛО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щадн. 26.726.
Адреса тел.: „Діло—Львів".
Число телефону 565.
Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 5·— К.
чвертьрічно . . . 15·— „
піврічно . . . . 28·— „
річно . . . . . 56·— „
У Львові (без достави):
місячно . . . . . 4·— К.
чвертьрічно . . . 12·— „
піврічно . . . . 22·— „
річно . . . . . 44·— „
в Німеччині:
[illegible] . . . . 28·— М.
[illegible] . . . . 56·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Рядок петітовий, [illegible] або його місце 60 с., в [illegible] 1 К., в оповістках 1·50, в [illegible] часті перед або по [illegible] 2 К. [illegible] 2 К. [illegible] [illegible]
Постійні оголошеня за обнижкою уплати.
Один примірник коштує
У Львові 16 с.
на провінції 20 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Перші роковини заложеня Української Центральної Ради.

Київ, 21. марта 1918.

Вчера відбуло ся святочне засіданє Малої Ради, присвячене першим роковинам заложеня Української Центральної Ради. Найвизначнійші часописи приносять статі, в яких оцінюють перший ювилей законодатного тіла Української Народної Республики.

Рік діяльности Української Центральної Ради.

„Робітнича Газета" пише:

З імперіялістичної царської Росії в огні великої сучасної революції родила ся вільна Українська Республика. Рік назад в сі дні відбули ся вибори того органу, який тепер є найвисшим органом Народної Республики, рік тому зорганізована була Українська Центральна Рада.

В одній з невеличких кімнат клюба „Родина", в потім Педагогічного Музею розпочала своє житє Українська Центральна Рада. Велика ріжниця між Центральною Радою рік тому назад і Центральною Радою теперішньою так як між безмоктною Малоросією царської Росії і вільною тепер Українською Народною Республикою. Невеличка купка людий, віддаданих справі нашого народу в віковічній неволі, зійшовши в Центральну Раду, поста[вила] своїм завданєм всіми засобами доповнити розвиткови великої російської революції повне самоозначеня українського народу.

Закипіла творча революційна робота Центральної Ради. Підняла на ноги була вся українська революційна демократія вже через те, що Центральна Рада скликала перший Всеукраїнський Національний Конгрес, який надавав українське становище Центральної Ради, вибравши її представниками від ріжних українських революційних організацій і представниками від губерній і городів, а також [з]вернувши на свої національні, політичні і соціальні домагання, і заявивши свою певну участь в пекучій справі миру. Закипіла творча робота українського революційного селянства, робітництва і війська і Центральна Рада переводила з'їзд за з'їздом, [т]ворячи сильні організації серед української демократії і таким чином спряючи поглибленю і поширеню великої російської революції і безперестанно збогачуючи демократію новими здобутками. Доповнюючись на з'їздах радами селянських, військових і робітничих депутатів, а також представниками революційних організацій й національних меншостей, Центральна Рада стає таким чином найвищим революційним органом на всій території України і опираючись на многоміліонові маси України, всею силою свого авторитету боронить високі революційні гасла визволеня України і рішучо бореть ся з експлоататорами за повне визволене всіх національностий Ради.

Центральна Рада, складаючись з селянства, робітництва і війська всіх національностий і опираючись на революційну демократію України, стає тою могутною силою, о котру розбили ся контр революційні елементи Мілюковсько Керенковсько-Савинковської банди, і яка примусила централістичний Петроградський тимчасовий уряд дати краю автономію. З сего моменту Центральна Рада стає вже органом власти в автономній Україні і безпосередно починає дбати про найновійше економічне і соціальне задоволене трудящих мас України і ще активнійше виступає за повне самоозначене української нації.

З поглибленем і поширенем революції в Росії поглиблювалась і міцніла революція і на Україні, а зі зростом революційних здобутків зростала і кріпла і власть Центральної Ради. По всіх кутках України лунав голос революційної Центральної Ради і її творча робота високо оцінювалась трудящими масами без ріжниці націй не тільки на Україні, але по всій Росії всіми народами. Врешті виконуючи волю робітництва, селянства і війська України, Центральна Рада стала найвисшим органом власти Української Народної Республики.

З самого початку і до кінця Центральна Рада оточена була силою ворогів і з ліва і з права, які надлюдськими перешкодами знищували її роботу і увесь час загрожували і самому існованю Центральної Ради. Та безсильними були всі вороги знищити той орган, який утворений революційним трудящим народом України і який народив ся в огні великої сучасної революції, і Центральна Рада зуміла пробитись тернистим шляхом і обливаючись кровю, виконала тяжкий і великий обовязок визволеня України.

Святочне засідане Малої Ради.

В середу, 20. марта в Центральній Раді відбуло ся урочисте засідане Малої Ради, присвячене першим роковинам істнованя сього українського парляменту. Ще задовго до початку засідання до будинку Ц. Ради сходилась публика, яка бажала попасти на се засідане. Засідане розпочало ся коло 8 ої години вечером. Саля засідань освітлена повним світлом. Над столом президії на стіні — портрет Шевченка, прикрашений рушниками. У богатьох депутатів червоні квітки в петлицях. Народу сила; не тільки хори переповнені, але і саля засідань, де заняті всі місця і проходи. На міністерських лавах Рада міністрів у повному складі:

Серед урочистої тиші голова проф. М. Грушевський відкриває засідане і бере собі перше слово, даючи коротку історію розвитку Ц. Ради:

У. Ц. Рада, яка зорганізувалась у сей день рік тому назад з представників усіх культурних і політичних організацій, була переобрана в цвітні, а потім і переформована злученєм тих громадських організацій, які народжувались, і включила в себе раду селянських депутатів, військовий генеральний комітет і потім раду робітничих депутатів. Одначе визнаючи, що вони є орган тимчасовий, сурогат парляменту, вона хотіла передати свої уповноваженя Всеукраїнським Установчим Зборам. Але се її бажане не справдило ся: настала відома трагедія і Установчі Збори були зірвані...

Проблема скликаня Установчих Зборів стоїть перед нами і зараз ся справа буде вирішена за кілька день, коли буде вияснено, як стоїть виборча справа і чи можна буде скликати Установчі Збори. Як відомо, остання сесія Ц. Ради ухвалила скликати У. Збори, коли вже буде обрана половина всіх членів.

Нині, коли пройдений у завзятій боротьбі шлях — за нами, спокійно можемо оглянути ся на ті здобутки, які на протязі одного року осягнула Ц. Рада. Вже сам факт, що вона, як революційний орган, продержала ся один рік, являєть ся унікатом, якого не можна побачити ніде у всесвітній історії. З початку круг діяльности Ц. Ради був дуже вузький, а потім з кождим днем щораз розширяєть ся і в кінці Ц. Рада перетворюєть ся в державне найвисше законодатне тіло. Авторитет Ц. Ради, яким вона користуєть ся серед людности нашої території, є найкрасшим доказом, що вона у своїй діяльности йшла шляхом збережения інтересів трудячих мас, рахуючи ся з реальними обставинами. Від політичної роботи перейшла вона до соціяльних реформ, земельного закона і до державної контролі на продукцію і вже сам сей факт ясно доказує, що Ц. Рада була дійсним пульсом, компасом усеї демократії на Україні.

У своїй діяльности Ц. Рада завжди мала єдиний критерій, єдиний компас, се — інтереси трудящих мас, і які б не були помилки і невдачі наші, співробітники Ц. Ради можуть з вдоволенєм оглянутись на пройдену путь і сказати словами поета:

„Ми не лукавили з тобою
Ми чесно йшли: у нас нема
„Зерна неправди за собою...

Дозвольте, товариші, закінчити мою промову згадкою про память тих, хто не дожив до сьогоднішньої урочистости нашої річниці, що славно загинули на своєму посту, боронячи рідну Країну від ворогів, про Пугача Зарудного, Вечкевського і всіх инших. Дозвольте вшанувати їх память вставанєм (всі встають) і нехай їм буде вічна память!... (Оплески).

Представник селянської спілки Одинець в своїй промові намалював сумну картину невеселого настрою свідомого селянства. Але все ж таки, — кінчає промовець, — я покладаю велику надію на інтелігентну силу, яка у нас є.

Новаковський промовляє від обєдн. жид. соц. роб. партії: У муках, родилась велика революція, кровю обливались перші її здобутки. Українська Народна Республика повстала також з сих смертних боїв, але згодом набрала вона сил і могутности і йшла своїм шляхом політичного розвою. І не вина У. Ц. Р. що прийшлось їй самостійно крок за кроком йти на протязі одного року, але се наслідок того централізму.

Не час зводити політичних рахунків на роковинах сього органу України, який віз перед всеї демократії, о скільки та дорога справедлива і неминуча. Але та тверда міцна основа, на якій у своїй роботі стояли Ц. Рада, ясно доказує, що шлях діяльности, виписаної на її праморі, відповідає інтересам,

трудового народу. Бажаємо, щоб усі партії стояли твердо і непорушно на тім міцнім фундаменті, яким являють ся інтереси усього трудового народу.

Від імени польської радикальної партії і демократичної централі говорить Рудницький: Польська демократія від самого початку діяльности Ц. Ради брала живу участь і усіми силами її піддержувала. І коли тепер наша фракція перейшла до опозиції, се не для того, щоб вона протестувала против роботи Ц. Ради, але тому, що питання великої ваги для обох народів, — справу Холмщини — вирішувало ся без представників польського народу. Ми твердо віримо, що справа з Холмщиною буде вирішена так, як се буде найкрасше для обох народів. Кінчаючи він ще раз витає Ц. Раду як ту колиску з якої виросла українська держава.

Представник російських с. д. меншевиків і Бунда Балабанов згадує той час, коли підчас побуту с. д. міністра Церетелі в Київі наступила згода між російською й українською демократією. Хоч тепер пірвались звязуючі нитки між обома демократіями, він вірить, що у будуччині вони знову стрінуть ся у завзятій боротьбі усієї демократії з світовим імперіялізмом.

Представник російських соц.-рев. Скловський зазначає, що тільки р. с.-р. партія єдина з усіх неукраїнських партій дала свого представника в колишний ґенеральний секретаріят. Далі Скловський не міг здержатись, щоб не згадати про „нашествіє іноземного війська, яке прийшло забирати богацтво України" (Шум: — Не правда! — кричать в хорів. — Я прошу промовця здержуватись, — зауважає проф. Грушевський). Кінчає Скловський про необхідність скликання Українських Установчих Зборів.

Представник української соц. рев. Ісаєвич, звертаючи ся до минувшої історії діяльности Ц. Ради, вказує на ту визначну і керуючу ролю, яку відобрала фракція укр. соц. рев. Усі політичні і соціяльні здобутки, які були головним целем роботи Ц. Ради, являють ся плодом головно сеї партії, яка представляє собою найбільше число трудових мас України. І се наша гордість і заслуга. Тим твердим, прямим шляхом, яким наша партія до сього часу прямувала, вона йти-ме і дальшій своїй роботі і ніякі перешкоди і сили не зіпхнуть її з сеї дороги. Справді зараз насувають ся темні сили і загрожують здобуткам революції, але ми віримо, що обєдиненими силами усіх соціялістичних партій не позволимо одібрати від трудових мас того, за що на протязі одного року кровю і своїм житєм заплатив трудовий нарід України.

Ґольдеман від жид. партії „Поалей Ціон" говорить: Українська революція застала українську демократію непідготованою, не свідомою тих великих завдань, які чекали свойого сповнення. Поява большевизму — се брак національної свідомости українського народу. І коли зараз його не має, то укр. демократія витримала перший іспит своєї національної свідомости. Тепер лишає ть ся одно — не впадати у національний максималізм (?), що рідко помічає ть ся у деяких колах укр. громадянства. Творча робота, яка жде укр. демократію, можлива тільки при співділаню усіх народів України і ми віримо у розум її, що вона се зробить.

Представник українських соціялістів федералістів Кушнір говорить: Волею судьби на чолі відродженя України стала Ц. Рада, яка за минулий перший рік свого істнування зажила широкої слави не тільки у своїх друзів, але й у ворогів. В західній Европі Ц. Рада теж має великий кредит і то не тільки у дружних держав, але й у ворожих, і знають про неї не тільки в Росії, але й у всій Европі, а може і в цілому світі. Далі Кушнір спиняючись на напрямі праці Ц. Ради, каже, що вона платила дань максималізмови не тільки в національній (?), але і в соціяльній частині своєї праці. Промовець остерігає Ц. Раду від сего шляху: Не забувайте, — каже він, — що в національній сфері ми знайшли піддержку хоч і зо вні, а в соціяльній сфері ніхто нам сеї піддержки не дасть. В дальшій частині промови Кушнір заявляє, що партія у. с. ф. ніколи не йшла шляхом максималізму і закликає знайти шлях, яким можна булоб зберегти здобутки революції. На Україні виростає нова сила. Ся сила капіталізм, який несе поступ і розвій. Ми мусимо визнати, що ні одна країна не може розвивати ся без торгу і промисловости, без буржуазії. Час уже зрозуміти, що відштовхнути буржуазію від керування житєм України ніяк неможливо. І. У Ц. Рада, сей наш парлямент мусить бути так реорганізований, щоб у ньому взяли участь всі міста, земства, буржуазія, селянство, робітництво, соціялістичні партії — всі повинні спільно керувати житєм. Я бажаю і вірю, — кінчає промовець, — що Ц. Рада стане на такий ґрунт, на шлях тверезої політики.

Представник „Бунда" Рафес каже, що здобутки революції й соціялізму загрожені націоналістичною реакцією.

Представник української соц. дем. робітничої партії Порш говорить: Минув рік, як з ініціятиви У. С. Д. Р. П. завязалась Ц. Рада і стала на чолі українського руху. Не пройшло і року як вона створила суверенний український нарід (оплески). Боротьба за суверенність українського народу була провідною думкою політики Ц. Ради. Сила міжнародного становища і становища внутрі Росії ставила альтернативу: або гнити колодою або жити. Ц. Рада вибрала останній шлях. Вона була арфою, на якій грала велика хуртовина революції. Наша партія ще у свій час говорила, що принцип соціялізації, знищенє великих хазяйств, а не … кія, розколе селянство і поведе [illegible] „черного переділу". Ми кликали [illegible] режности, кликали пануючі партії [illegible] того сука, на якому вони сидять. І тепер можемо вже констатувати, [illegible] стережения здійснюють ся: [illegible] лоси, що пора „соціялізацію [illegible]" щоб не зруйнувати основи держави. Д. Порш закликає до єдности, до спільної праці, до створеня [illegible] ціоналу. (Довгі оплески).

Сиркін витає Ц. Раду від [illegible] ністів.

Останній промовив президент [illegible] Голубович: Минув рік, як російський орел перестав клювати [illegible] нашого народу. Нарід прокинув ся, обновила ся Укр. Ц. Рада се той [illegible] не переставав бити ся разом з [illegible] цем. Заслуга Ц. Ради не тільки в [illegible] на кинула клич в маси, але і в тім, [illegible] міла прищепити масам ті клич. [illegible] за нею, як за своїм дороговказом [illegible] зі одного року і ми віримо, що [illegible] ме і піддержувати ме усіми своїми [illegible] далеке будуче.

На сім ювилейне засіданє [illegible] скінчило ся.

Холмщина і українське правительство.

Зарядження українського правительства в справі адміністрації Холмщини.—Українські ґазети в Холмщині.—Український комісар для Холмщини у німецького начального команданта на сході.—Польські ком[illegible]

Львів, 1. цвітня 1918.

Київські газети доносять:

„Міністерство внутрішних справ наименувало комісарем на Холмщину Скоропися Иолтуховського, який ясно і докладно обзнакомлений з тамошними відносинами. Тому, що з сторони Поляків помічає ть ся нову фазу розвою і наступу в питаню Холмщини, народне правительство вислало своїх відпоручників з усіх міністерств для помочи комісареви в упорядкованю і організованю політичного житя Холмщини. Позаяк фактична влада до того часу була в руках окупаційної власти, міністерство внутрішних справ дало уповажнене комісареви Скоропискови-Иолтуховському вести переговори з окупаційною властю в справі передачі адміністраційного апарату в руки української власти. Зараз міністерство внутрішних справ разом з комісарем виробляє плян тимчасового урегульовання адміністрації і підготовляє проєкт для сталого упорядковання адміністративних порядків на Холмщині. Особливу увагу зверне міністерство на організацію українського шкільництва, відновлення і відкритя нових шкіл усякого рода, а головно забезпечення їх з матеріяльної сторони.

Що до евакуації збігців виробляєть ся комісарем плян уможливлення свобідного і дешевого повороту розсіяних по усій території бувшої російської імперії збігців і мають ся оснувати харчові станції.

В найблизших днях видавати муть ся на Холмщині дві щоденні українські газети, які інформувати муть докладно населенє про усі українські справи. Се здаєть ся перші не бачені довго ластівки, які холмські Українці в історичнім своїм житю побачуть. Побажати треба, щоб розходились далеко по усіх углах глухих хатах".

Берлінське Бюро Вольфа доносить:

„Дня 11. марта прибув до Берестя п. Ол. Скоропис Иолтуховський, якого міністерство внутрішних справ Української Народної Републики іменувало комісарем для Холмщини й Підляша. Д. 12. марта приняв його офіціяльно начальний командант на сході. Предметом нарад було підготовлене обнятя цівільної адміністрації в краю органами Української Народної Републики. По докладнім обговореню осягнено обопільне порозуміне в тім напрямі, що деякі галузи адміністрації вже тепер будуть трактовані при співучасти українського комісаря. Він в найблизшім [illegible] ме свій уряд".

Польські газети з приводу твореня нового польського кабінету доносять, [illegible] Німеччина не годить ся на введене [illegible] рішної адміністрації в т. зв. „Etappen[illegible]" в східних частях Королівства і [illegible] цивільної управи в тих частях. В [illegible] „Naprzód" пише: „Східні части Корол[illegible] се власне ті области, що до яких [illegible] командант на сході перговорював [illegible] Німеччини з українським комісарем".

Бої на Заході

БЕРЛІН (Вольф) 30. марта. [illegible] Західний терен війни. На полі битви [illegible] ніч від Сомми положене не змінило ся [illegible] очищене від неприятеля. Між Сомою [illegible] виперли ми Англійців і прибувших [illegible] міч Французів в части їх передних [illegible] та занявши Beaucourt і Mozieres. Наступ [illegible] Montdidier скінчили ся нічью. Французи [illegible] ли тепер нищити також Laon. Наслідком [illegible] го триваючого острілювання катедра [illegible] потерпіла.

Підпоручник Бавгартен зістрілив [illegible] противника, підпор. Удель 22.

БЕРЛІН (Вольф) 31. марта. На [illegible] на захід від горішного бігу Ancre [illegible] ми протинаступи Англійців. Між Сомою [illegible] Овзою в приступі осягнули ми [illegible] По обох боках потоку Luce перебили [illegible] через передні англійські лінії, скріплені [illegible] пуськими полками, здобули пристани [illegible] положені в долині Auberecurt, Hangard [illegible] ній та мимо найзавзятійших протинаступів [illegible] відперли неприятеля на Moreuil і [illegible] положені далі на північ. Між Moreuil і [illegible] напали ми на французькі корпуси, [illegible] спроваджено і уставлюване. На [illegible] Montdidier виперли ми неприятеля [illegible] Deni та здобули горби положені [illegible] береві. Кілька разів поновлювані протинаступи Французів на захід від Montdidier [illegible] taine проти здобутого міста Mesnil [illegible] зломано. Fontaine здобуто над вечером [illegible] ступом. Momnil в завзятій боротьбі [illegible] жали в своїх руках.

Наступаючі війска в области [illegible] didier до Noyen виперли неприятеля [illegible] нововикопаних ровів за Avricourt [illegible]

Кружки Консументів „Народної Торговлі" мусять організовати ся сейчас в кождім селі, місточку та місті, бо вони будуть стояти на сторожі справедливого розділу карт споживя і товарів споживчих. Повітові Роздількі Кружків Консументів Народної Торговлі мусять сейчас організувати ся в кождім судовім повіті, щоби перевести розділ і контролю над справедливим розділом карт споживя і средств споживя. Всякі інформації, друки і пр. висилає Народна Торговля, Краєва Розділька Кружків Конс., Львів, Ринок 36

…з Thiesburt і Ville. Сильні протинаступи французів й тут не вдали ся. Ферт Renand. …південний захід від Noyen, панукочий над …Овізю, здобуто приступом.

З усіх частий фронту доносять про як найбільші кроваві втрати непріятеля.

БЕРЛІН (Вольф) 31. марта вечером: Ми… успішні боротьби між потоком Lave і … Протинаступи Французів на захід і … на південний захід від Montdidier зломане, при чім непріятель потерпів великі втрати.

Обстрілюване Парижа.

ПАРИЖ (Авас) 30. марта. Вчера пополудни …вибій, вистрілений з німецької гармати, …в один костел в Парижи підчас Богослуженя у велику пятницю. 75 осіб убитих, …ранених. Між убитими має бути також …дорадник Strenlin із швайцарського посольства.

ПАРИЖ (Авас) 31. марта. Далекострільна німецька гармата обстрілювала область Парижа. Протягом вчерашнього дня убито 8 осіб і 37 ранено.

Виселенці з Парижи.

БЕРН (Ткб.) 31. марта. Паризькі днев… доносять, що від 24—26 марта прибуло до Парижа невпинно виселенці з здебутих областий. Більшість їх вислано на про…вінцію.

Начальний вожд.

ПАРИЖ (Ткб.) 31. марта. Англійська преса містить повідомлене, що генерала Фоча іменовано начальним вождем західного фронту. Фактом є, що французьке і англійське правительство поручило ген. Фочеви уодностайнити акцію союзних військ на західнім фронті.

Заява Лойда Джорджа.

ЛЬОДОН, 31. марта. Премєр Лойд Джордж оголосив заяву, в якій говорить, що …в критичних початкових днях відно… поправили ся, але боротьба є ще в по[illegible] вир'єді. Не можна ще сказати, як скінчить ся. Аби усунути необчислиму …єдностійного проводу у непріятеля, поручено генералови Фочови провід над усіма арміями на західнім фронті. Від довшого …обдумано також зарядженя на випадок, …такі відносини як тепер. Який би не буде вислід боротьби, край мусить бути приготований на дальші жертви, щоби здобути оконечну побіду. Потрібні пляни на… справне приготовля…, а з хвилею скликаня парламенту подасть ся їх до публичної відомости.

Шеф ц. і к. ґен. штабу ґен. Арц про бої на заході.

ВІДЕНЬ (Ткб). „Fremdenblatt" пише: …з наших редакторів був принятий шефом ген. штабу в місци постою начальної …управи. Бар. Арц розмовляв з ним …час і був на стільки вічливий, що …просьбу представив свою думку про …німецьку офензиву на заході, на яку …звернені очи всіх.

На питане, що думає про нинішне положене на заході, відповів бар. Арц: …три роки державні мужі з Парижа, …і Вашингтону прямували барабанним боєм своїх промов проти осередних держав. Тепер дістали відповідь від німецьких… Німецькі війська ведені своїм …ідуть наперед. Оборонний пояс глибокий 50 км. пріє від німецькими ударами. …наших непріятелів на заході вже нині …величезна, що ніколи вже не вможе… Сповняєть ся на склоні четвертого …призначене, що не має собі рівного. …що на забезпечене своєї куди більшої переваги чисельної й матеріяльної візвали …цілого світа проти почвірного союза, …така поражене, що тяжко представити собі більше. Я сказав би неправду, коли б…, що нинішні успіхи Німців були для мене несподіванкою. Я був пресвідчений про побіду. Світли управи великих мужів воєнного ремесла Гінденбурга і Людендорфа, глубока грунтовність німецького духа, боєва сила й висока моральна повага німецьких жовнірів ручили за успіх.

На питане, чи перехід до движимої війни буде мати додатний вплив на дальший розвій військового положеня, відповів бар. Арц: Перехід до движимої війни виявляє ще сильнійше висшість німецького війська. Правда — Англія від початку війни зуміла десятькратно побільшати число своїх дивізій, а англійський жовнір і англійська управа в немногих місяцях набрали сеї справности, якої вимагає позиційна війна в обороні і місцевих наступах, коли одначе станеть ся в отвертім поли, то щойно тоді виявляєть ся справність і досвід вправленого кількалітною працею підчас мира війска і грунтовно вишколеного генерального штабу. Можна остаточно видобути мов би з під землі міліони жовнірів, але неможливо добути в сей спосіб навіть частину потрібних вождів всілякого рода. Сю правду треба мати на оці при оцінці положеня на заході. Німецький провідник компанії й баталіону є стократно висший від англійського і в тім лежить суть наших успіхів.

Про участи австро-угорської артилерії в боях на заході сказав бар. Арц: Що австро-угорські батерії мають участь в побідах на заході, се справляє цілій австро-угорській боєвій силі велику радість. Відомо загально, що власне серед західних противників появляла ся смішна надія, що вдасть ся відтягнути Австро-Угорщину від німецького союзника. На се дістали відповідь з уст наших гармат. Французи, Англійці і Американці є так само нашими ворогами, як Італійці і Серби для Німців. Наші батерії на заході свідчать про непохитну єдність і братерство оружя виявленого на сотках боєвих кровю найкрасших одиниць, яке як на заході й південнім заході так і на сході вибере спільний мир.

З італійського фронту

ВІДЕНЬ (ТКБ) 30. марта. Урядово оголошують: На острові на ріці Піяве наші війська відперли наступ Італійців. Поза тим боєва діяльність на південнім заході була тихійша.

ВІДЕНЬ (ТКБ) 31. марта. Урядово оголошують; В Італії пішла далі боєва діяльність.

Пляни Японії.

Японія прихильна большевикам.—Японія готова виступити в інтересі союзників.

ЛЬОНДОН. (Райтер). „Daily Mail" довідуєть ся з Токіо: Премєр заявив, що Японія є прихильно настроєна до большевиків і думає, що оружна інтервенція серед теперішних відносин не була би вказана. Правительство не думає переводити великих військових операцій в Сибірі для відтагненя німецьких сил з західного фронту.

ТОКІО. (Ткб.) Премєр у висшій палаті заявив, що є правдоподібне, що впливи Німеччини розширить ся на далекім сході і буде загрожувати мирови. Коли б ішло до того, що була би наражена безпечність і розвиток Японії, або коли б сього вимагали спільні інтереси союзників, то правительство є рішене видати відповідні зарядженя. Населене мусить бути приготовлене на всякі події.

Слідство проти б. грецького короля.

АТЕНИ (Райтер). Проти короля Константина заряджено судове слідство.

НОВИНКИ.

Львів, 1. цвітня 1918.

— **Смерть д-ра Рутовського.** В Крехові, жовківського повіту, помер в суботу рано на удар д-р Тадій Рутовський, який в пятницю виїхав був туди до свого зятя на свята. Сходить з ним до гробу людина, яка оставила житєве поле діяльности й записала ся в історії польської суспільности в Галичині. Належав пок. Рутовський до польських демократів, яких після того, як повстала польська національна демократія (вшехполяки), називали „демократами без прикметника". Мав Покійний світлі часи як публіцист; належав до керуючих людий у краківській „Nowej Reformie", а опісля в „Słowie Polskiem", ще заки дістали сей дневник у свої руки всеполяки. Був послом до парламенту і до сойму, членом Краєвого Виділу. Вів політичні бої з представниками польського консерватизму. Коли останній раз він і пок. Тадій Романович кандидували в 1900 р. з III. курії міста Львова до парламенту проти урядових кандидатів міністра Пєнтака і Дулемби, поборювано їх між ин. такими картками: „Jeśli wybierzemy dwu Tadeuszów, będziemy w biedzie wyżej uszów, jeśli wybierzemy Piętaka i Dulębę, będziemy mieli co włożyć w gębę". Коли в 1913 р. останній раз кандидував до сойму, всеполяки кричали з нього, що вийшов українськими голосами. І не була се неправда. В останних часах не грав уже політичної ролі, доживаючи віку на становищи віцепрезидента міста; президентом міщанська стрільниця таки не хотіла його мати. Ще раз заблисла його звізда підчас російської інвазії, коли обняв управу міста. Російське правительство, хотячи приєднати собі польське населене столиці (адже були се найбільші тріюмфи російської орієнтації Поляків з Королівства і галицьких всеполяків і Подоляків!), не жаліло гроший на матеріяльні потреби населеня; Рутовський, через якого руки як управителя міста переходили ті запомоги, виріс на легендарну особу. Коли Росіяни опускали Львів, вивезли його з собою. Коли вернув, львівські Поляки повитали його як тріюмфатора, а правительство іменувало його правительственним комісарем м. Львова. Одначе недуга старости не позволила вже йому на діяльність. Був тільки номінальним комісарем,—хиба на те, щоб відбирати Українцям голос за українські промови в тимчасовій Раді м. Львова. Колись, як демократ, відносив ся до нас дещо справедливійше; потім, коли ідея історичної Польщі, здемократизувала ся і всі польські партії аж до соціялістів заняли супроти нас становище, що ми маємо бути вічними рабами польського народу, і він став такий як усі инші.

— **Закон про підвисшене конґруи** дістав цісарську санкцію і оголошений в урядовій „Wiener Zeitung".

— **60. загальні збори укр. акад. тов. „Січ"** у Відни відбули ся 23. марта. До виділу вибрано: головою Д. Цибрівський, заступник М. Смітинський; писар Ат. К. Гладій, скарбник А. Станко, бібліотекар А. Жук, газетяр В. Білинський, контрольорка Н. Полотнюківна, хазяйка І. Рудницька. Заступники: Р. Рудницький, О. Федаківна, М. Влад.

— **П. ґенерал авдітор Захарій Павлюх** переніс ся з Відня до Чернівців, куди його покликано до чинної служби як військового заступника при буковинській краєвій комісії для воєнних чинитьб. Урядує при краєвім правительстві.

Нові книжки і видання.

Др Богдан Барвінський. Предтеча Університету ім. Франца I. у Львові (Критичні замітки до питання про ґенезу Львівського Університету), Львів 1917, стор. 41. Зміст: Вступ. Три річниці: 1. Столітє Йосифінського університету 1784—1884. 2. Двістапятдесятиліте Єзуїтської Академії 1661—1911.

3, Століте університету ім. цісаря Франца I 1817—1917. — I. Єзуїтська Академія у Львові. — II. Иосиф II. яко фундатор „нового“ Університету. — III. Иосифинський Університет як „нова“ інституція. 1. Науковий інвентар Єзуїтської Академії в Иосифинський Університет. 2. Наукові заведення Єзуїтської Академії а Иосифинський Університ. — Закінчене.

Українці-заточенці на Мазурщині

без ріжниці ранґи та катеґорії служби

схотять безпроволочно подати свої точні адреси з датами про літа служби, рангу, причини і час заточеня на адресу:

Präsidium der Ukrainischen Parlamentarischen Vertretung. Wien—Parlament.

Лист рекомендований!

Заточенці повинні між собою пригадувати, щоби ні один з них не занедбав виконати сей заклик!

Хто з заточенців не схотів би надавати листи на своїй почті, нехай вадасть його в нашій місцевости.

Вісти.

Второк, 2. цьвітня 1918.

Нині: греко-кат.; Отців убитих — римо-кат.: Франца.

Завтра: греко-кат.: Якова ерез. — римо-кат.: Ришарда.

| **Заява.** Від п. М. Голубця одержуємо отсе письмо з просьбою о поміщене: В 187 числі він. часописі „Ostgalizische Feldzeitung“ з дня 30. марта с. р. є написана мною стаття п. з. „Die Kunst der Ukrainer“ з підписом „von Dr. Holubetz“. Вистерегаючи евентуальне непорозуміне заявляю, що добавок „Dr.“ біля мого імени походить не від мене. Я подав статю без підпису, вважаючи її тільки інформаційною замітною. Будучи в Коші УСС. я коректи, не читав, а Хв. Редакція „Ostg. Feldzeitung“ певно в найкращій вірі іменувала мене доктором. Усіх, кому сього треби, прошу приняти мою заяву до відома. — Микола Голубець, студент фільософії.

| **Перші Загальні Збори** філії Українського краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю для Львова і судового повіту львівського відбудуть ся у Львові 8. цвітня с. р. о год. 5 попол. в сали Товариства „Українська Бесіда“ у Львові, вул. Костюшка ч. 8 II. пов. з слідуючим порядком дневним: 1) Відкритє зборів; 2) відчитане і поясненє статута; 3) вибір голови і виділу; 4) внески і запити. 1-2

| **Сходини членів Українського жіночого комітету** відбудуть ся 2. цвітня (второк) о год. $4^1/_2$ в салі Захоронки (вул. Руська ч. 3.) О численну участь просить Виділ.

| **Кружок Укр. Педаґоґічного Товариства в Самборі** задумує отворити в Самборі або в околиці Самбора приготовляючий курс до гімназії. Курс зачав ся би 9. мая, а вступні іспити до гімназії для учасників сего курсу відбули ся би по вакаціях. На курс можуть зголошувати ся ученики з четвертої кляси народньої школи. Зголошеня просимо слати на руки прoф. Бейцула в Самборі. — Виділ. 897 2—2

| **До священиків золочівського повіту.** Парохіяльні священики золочівського повіта взвлять зголосити ся особисто у підписаного в цїли відібраня признакої ім запомоги. — о. Володимир Бук, сотрудник в Золочеві.

— **Підготовний курс** до вступного іспиту до I. гімн. кляси і до приготовляючої кляси (рівної IV. кляси народної школи) устроює в Перемишли Кружок Укр. Товариства Педагогічного перед феріями в часі від 8. цвітня до 30. червня і другий в часі ферій від 1. липня до 30. серпня. Зголошеня приймає дирекція укр. гімназії. Учать фахові сили. Замісцеві ученики одержать уміщене в бурсі або Дешевій Кухні за умовленою ціною, крім доставa віктуалів безуслівно вимагана. Учеників, що не вчили ся німецької мови, приймає ся лиш на курси до приготовляючої кляси. — За виділ: А. Алиськевич місгоголова Т. Коростіль, секретар.

| **Дирекція ц. к. ґімназії Франца Иосифа в Тернополи,** бажаючи в звіті за шк. р. 1917/18 подати по можности точний образ участи заведення в світовій війні, просить всіх учителів і учеників сеї гімназії, які повнять військову службу, подати їй дати дотично сеї служби (час, від котрого служать, рангу, військову формацію, відзначеня). О те саме просить дирекція родини тих, що упали на полі слави або находять ся в полоні.

| **Памяти померших в Ґмінді.** На засіданю відпоручників всіх товариств і організацій в таборі в Ґмінді 25. марта 1918 ухвалено звернути ся до всіх бувших виселенців тутешнього табору зі слідуючим взивом: В короткім часі виїдуть з табору всі виселенці, останеть ся одначе і то до все 11.000 виселенців, що зложили свої зболілі голови тут на чужій земли до вічного спочинку. Вправді управа табору робить вже заходи, щоби памяти померших полишити тревалий памятник, та все таки і ми виселенці, злучені з ними долею та недолею, не можемо про них забути, тим більше, що богато з нас оставило тут своїх найближчих. Тому „Жіноча Громада“ і „Самаританська поміч“ в Ґмінді з уповажнення згаданих зборів горячо кличуть отсим всіх бувших Ґміндян слати як найскорше жертви на поставлене нашого памятника тим, що тут на все остали. Жертви слати на адресу касієрки товариства „Самаританська Поміч“ п. Ірини Олеськової, Gmünd N. Ö., Barackenlager. Сільську інтеліґенцію і наші організації просить ся пояснити справу народови та улекшити людям пересилку гроший на згадану ціль. — За „Жіночу Громаду“: Антонія Конрадова. За „Самаританську поміч“: Йосифа Ланчиньська.

ОГОЛОШЕНЯ.

Конюшину червону атестовану пльомбовану
Бураки цукрові поручає **I. БОРИС**
Перемишль. 874 3—10

ЦВІТИ ЦЕРКОВНІ
поручає 873 — 10
Стефанія Погорецька в Стрию.

Потрібна зараз учителя до приготовлення учениці на другий рік семинарії учит. Зголошеня після умови листовно. Зврат школи нар. в Семутовій, почта Тирава волоська. 872 3 -3

Александер Ромілович
Kadet Inf. Rgt N-o 45, XII Komp. в марцю 1915 р. в карпатських боях безслідно пропав. Хтоб з товаришів його знав щось близшого про його судьбу, зволить ласкаво написати на адресу: Іван Алиськевич, ц. к. надз. скарб Ряшів. 899 2—5

На весняні болота
треба кождому добрих підошв. Наспішіть проте всьчас по наш проспект (даром). — „Ідеаль“ Перемишль, ск. Йосифа 31. 809 2—3

ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО
„УКРАЇНСЬКА КНИЖКА“
Новість! **Новість!**
Нашим наймешим:
ч. 8. Господар і вуж, нар. байка, 14 іл. 50 с.
ч. 9. Німе(?) звірят, нар. байка, 14 іл. 50 с.
ч. 10. Сорока і когут, нар. байка 14 іл. 50 с.
ч. 11. Про морського царя і його дочок, нар. казка, 22 ілюстр. 80 с.
ч. 12. Пасиньський, жабичьський, сухинський і золотокрії сини цариці, нар. казка, 22 ілюстр. 80 с.
ч. 13. Про бідного парубка й царівну, нар. казка, 22 ілюстр. 80 с.
Замовляти можна в книгарні тов. Шевченка Львів Ринок 10 і з Союзнім Базарі у Львові Ринок 20.
Видає Антін Крушельницький, ілюструє Олена Кульчицька. 870 Б 3—5

АДВОКАТ
Д-р Роман Перфецький
отворив
АДВОКАТСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
у Львові — вул. Сикстуська 43

НОЖИЦІ спеціяльні до стриженя коний, овець і т. и. по 5 кор. штука — поручає доки вистарчить запас. Відпродавцям опуст. — Перфумерія, Львів, ...

До Кружка Конзументів „Народної Гомін“ відбувають ся записи що дня від 4—6 ... — для середмістя. По прочих дільницях городських, Стрийська, Жовківська, Личаківська орґанізують ся осібні Кружки.

Мужеські маніпуляційні ...
знайдуть зайняте ...
в Товаристві взаїмних обезпечень на ...
„КАРПАТІЯ“
у Львові, ул. Руська ч. 3.
Зголошення письменні або устні від год. ... перед полуднем.

Вправні бюрові сили ...
господарі і наших конторських ...
займите в Головній управі „Народної Торговлі“ ...
Письменні зголошення з описом житя, і ...
доцти дотеперішного заняття, з ...
Успіхи ціни улева.

Спішіть, доки запас не вичерпаний. **„Червона Калина“** літературний збірник „Українського Січового ... Кіш У.С.С. Евпрреврої N-o 445. Ціна 6 К. 10 К. і 20 К. — Замовляти ...

ПОЗІР! Хто хоче без учителя вивчити ... мецьких, най замовить собі всічас українсько-...
САМОУЧОК
укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видання). Ціна К 3—, з почтовою оплатою ... лише за готівку. Замовлення і гроші ... адресу: А. ОКПИЦІ, Львів, вул. ...
Увага. Сей Самоучок уложений після ... способу вчиття! Важне для учеників гімназій ... німецької мови, як також учеників і приготовлюючих до устних іспитів.

Накладом Видавничого Товариства
„УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА СКАРБНИЦЯ“
друкують ся і незабаром появлять ся ...
для молодіжи:
1. **Стівензон**: Острів із захованим скарбом (з англійського).
2. **Юліян Опільський**: Іду на вас, ... з часів Святослава.
3. **Райдер Гаґґарт**: Серце світа (переклад ...).
4. **Д-р Микола Чайковський**: ... (про людське літане; з численними ...).

Конюшина червона
чиста сїмя без перстенця і ...
(травка), котру сїять ся разом з ...
світлові великі червоні, котрі удають ся ...
левім ґрунті. **ЦИБУЛЯ** сївка і ...
го, котрий господар потребує насїн...
вже бути в дома. Замовляти ...
Гесьна кремница Івана Мацкевич, ...
в, Рашнітів (Гал.).

Одинока українська
Тов. взаїмних обезпечень на ...
„КАРПАТІЯ“
Почесний президент Його Ексцеленція ... посол граф Шептицький.
Товариство оберте на взаїмності ... заски принадлють своїх ...
... вже по трех літах ... валість обезпеченя.
Трьване на трех літах ... по трех літах ... відсотків.
У всіх справах звертати ся на ...
ЛЬВІВ, — вулиця Руська ...
Години урядові: від 8 ...

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Руська ч. 3